

Anti-pestprotocol

Belang van het protocol

Wij willen dat alle kinderen zich veilig voelen en met plezier naar school komen. Als dit aan de orde is, kunnen kinderen zich op alle vlakken optimaal ontwikkelen. Een veilige school betekent niet dat dit een school is waar nooit iets gebeurt. Dit is een school waarbij ingezien wordt dat we te maken hebben met mensen, hun gedrag en emoties. Hierbij gaan we open en transparant met elkaar in gesprek, met de intentie om zaken samen op te lossen. Met dit protocol geven we alle betrokkenen (kind, ouders, school) duidelijkheid over onze aanpak bij het voorkomen, signaleren en aanpakken van pestgedrag.

Wat verstaan we onder pesten?

Pesten is een vorm van agressief gedrag waarbij één persoon of een groep een ander probeert pijn te doen. ([Pesten - Stichting School & Veiligheid](#)). Pesten tast het hele leer – en ontwikkelklimaat in een klas aan.

Pesten kenmerkt zich door vijf zaken:

- Het is intentioneel (**bewust**).
- Het vindt **herhaaldelijk** plaats.
- Het vindt voor een **langere periode** plaats.
- Er vindt een **machtsverschil** plaats.
- Het heeft **grote impact**.

We onderscheiden hierin verschillende soorten van pesten:

- Fysiek (slaan, schoppen, duwen, laten vallen/struikelen)
- Verbaal (uitschelden, roddelen)
- Relationeel (buitensluiten)
- Materieel (kwijtmaken en/of vernielen van spullen)
- Online (online pesten middels whatsapp of sociale media)

Plagen is niet hetzelfde als pesten. Bij plagen is er meer sprake van gelijkwaardigheid, er is vaak een wisselend 'slachtofferschap' en het gebeurt af en toe.

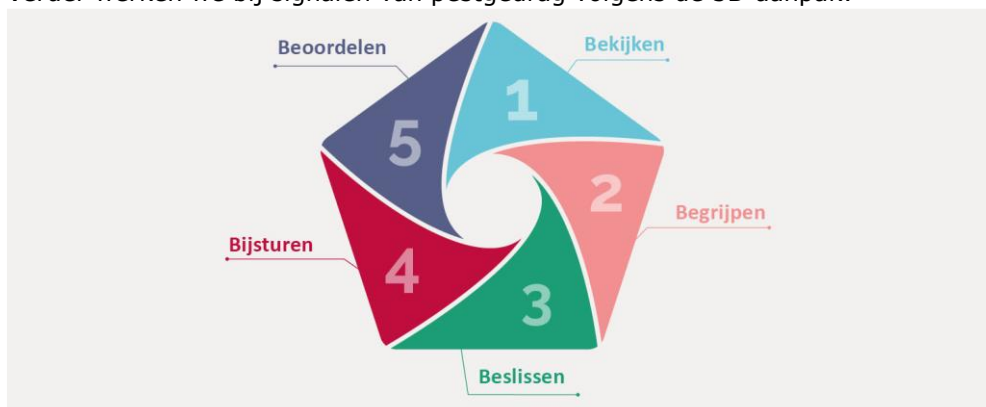
In de school

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken.

Wij vinden het belangrijk om pesten preventief, onderzoekend en opvoedend aan te pakken. Dit doen wij als volgt:

- We houden personeelsleden jaarlijks inhoudelijk op de hoogte van dit anti-pest protocol
- Dit protocol wordt jaarlijks gemonitord, bekeken en geëvalueerd om deze up-to-date te houden
- We werken met de methode Kwink voor de sociale-emotionele ontwikkeling waarbij ook het onderdeel pesten bespreekbaar gemaakt wordt
- Gedurende het schooljaar maken we gebruik van de medailleweken. We hebben de Gouden Weken (na de zomervakantie), de Zilveren weken (na de kerstvakantie) en de Bronzen Weken (na de meivakantie).
- We hebben schoolregels, waarin gedragsverwachtingen benoemd worden, waar wij ons allemaal aan houden
- In elke klas maken we, samen met elkaar, afspraken hoe we met elkaar omgaan
- Het creëren van een veilig pedagogisch klimaat voor iedereen, heeft prioriteit. De school gebruikt daarom 'Taakspel' als universeel preventieprogramma. Een groepsgerichte aanpak voor leerlingen van gr 4 t/m 8.
- Ons team wil onderzoeken hoe de groep en het individuele kind zich voelen en ten opzichte van elkaar verhouden. Dit monitoren we d.m.v. de sociaal-emotionele ontwikkeling op verschillende gebieden te bevragen en de sociale veiligheid middels Kindbegrip

Verder werken we bij signalen van pestgedrag volgens de 5B-aanpak:

B1: Bekijken: welke signalen zijn er?

Doel: zicht krijgen op wat er mogelijk speelt.

Dit doen we in deze fase door:

- Gesprek met de leerling(en)
- Monitoringsinstrument & sociogram analyseren (Kindbegrip)
- Observaties
- Collega's betrekken
- Gesprek met ouder(s)/verzorger(s)
- Ouders worden op de hoogte gesteld

Het vroeg signaleren van pesten is van groot belang. Een belangrijk punt is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Ouders op hun beurt zien of weten vaak dat er in de klas wordt gepest, maar vragen zich mogelijk af of en hoe zij dit ter sprake moeten brengen bij de leerkracht.

We vinden het belangrijk dat de leerlingen er eerst met elkaar proberen eraan uit te komen. Als dit de leerlingen niet lukt, gaan ze naar de leerkracht. Het is van belang dat andere leerlingen, als ze iets zien/merken/horen, ook naar de leerkracht stappen. De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest (de pester) en de leerling die gepest wordt (de gepeste). Aan de hand van zo concreet mogelijke voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en de ernst van de situatie ingeschat. Indien wenselijk kan de leerkracht de ib-er (ook de anti-pestcoördinator) op de hoogte stellen. Als eerste worden de ouders op de hoogte gesteld en vervolgens de betrokken partijen zoals tussen schoolse opvang (TSO) naschoolse opvang en het team. Leerkracht zal nauwkeurig observeren en registreren in het digitaal leerlingvolgsysteem (Parnassys).

Onderstaande signalen kunnen duiden op een peestsituatie in de klas:

- Een kind staat alleen buiten in de pauze en zoekt vaak of vaker contact met de leerkracht.
- Een kind wil niet naar buiten.
- Een kind speelt bijna altijd met jongere kinderen.
- Een kind krijgt steeds minder vrienden in de groep en komt langzaam alleen te staan.
- Zuchten, piepen en steunen van andere kinderen als een bepaald kind een idee aandraagt of in de kring iets zegt.
- Als kinderen alles van een bepaald kind stom vinden.
- Als kinderen negatiever reageren op een fout van een bepaald kind dan bij andere kinderen.
- Kinderen laten zich overdreven negatief uit over een bepaald kind en/of zijn/haar familie.
- Een spel is 'toevallig' net begonnen als een bepaald kind mee wil doen, later kunnen andere kinderen wel meedoen.
- Roddelen in de groep over een bepaald kind.
- Een kind trekt zich terug in de klas.

Signalen die vooral door ouders/verzorgers opgevangen kunnen worden:

- Een kind wil niet meer naar school.
- Een kind klaagt over buikpijn/hoofdpijn, in de vakanties zijn deze pijnen verdwenen.
- Een kind wil bepaalde kleren niet meer aan naar school.
- Een kind is snel prikkelbaar/boos.
- Een kind heeft nachtmerries.
- Een kind krijgt last van bedplassen.
- Een kind wordt nooit uitgenodigd op feestjes.

B2: Begrijpen: waarom gebeurt het?

Doel: begrijpen wat de functie van het pestgedrag is en wat het pesten in stand houdt.

Dit doen we in deze fase door:

- De behoefte achter het pestgedrag te achterhalen
- In kaart brengen van de onderliggende sociale relaties (monitor/gesprekken/observaties)
- Groepsnormen inzichtelijk krijgen
- Overleg binnen het schoolteam

De leerkracht kan een gezamenlijk gesprek hebben met de pester en de gepeste. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag tegen te gaan/ te stoppen. Als er meerdere kinderen uit de groep betrokken zijn bij het pestgedrag zal de leerkracht klassikaal aandacht schenken aan het probleem, waarbij gebruik gemaakt kan worden van beschikbare methoden. Binnen een korte tijd vindt een eerste evaluatie plaats met de kinderen. Er wordt terugkoppeling naar de ouders gedaan. Leerkracht zal nauwkeurig observeren en registreren in het digitaal leerlingvolgsysteem (Parnassys).

B3: Beslissen: wat gaan we doen?

Doel: een concreet actieplan opstellen op verschillende niveaus

Dit kan zijn op:

- Individueel niveau (pester, gepeste)
Hierin wordt vanuit verbinding het gedrag benoemd en begrenst. Een vervolg kan zijn afspraken maken en inzetten op waardevolle rollen.
- Groepsniveau
De groepsnorm wordt hier veranderd en er wordt ingezet op omstanders: hoe kunnen zij helpen?
- Teamniveau
Docententeam wordt betrokken (één team, één taak). We begrenzen op dezelfde manier, ondersteunen op dezelfde manier en zijn een rolmodel
- Ouders

De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen de pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen tussen dezelfde leerlingen volgen sancties. Wanneer blijkt dat er signalen zijn dat de situatie niet is verbeterd wordt er in samenspraak met de anti-pestcoördinator een plan gemaakt. De betrokken ouders zullen op de hoogte gesteld worden van dit plan. Dit plan zal worden geëvalueerd, zijn de doelen gehaald? Is het gelukt om de afspraken na te komen? Plan wordt met anti-pestcoördinator geëvalueerd en betrokken ouders worden geïnformeerd.

B4: Bijsturen: acties uitvoeren

Doel: uitvoeren van het actieplan

Dit doen we in deze fase door:

- Follow-up momenten (met gepeste, maar ook met pester)
- Sfeer en klassenafspraken evalueren met de groep
- Observeren
- Uitwisselen met collega's
- Rapporteren

B5: Beoordelen: heeft het gewerkt?

Doel: beoordelen of de peestsituatie gestopt is.

Dit doen we door:

- Evaluatie-instrumenten: veiligheidsmonitor of sociogram
- Feedback vanuit leerlingen, ouders en collega's
- Dit protocol nalopen
- Follow-up momenten

Wanneer de situatie niet verbetert, schakelt de leerkracht de anti-pestcoördinator en schoolleiding in. Ook de IB-er, mits dit een ander persoon dan de anti-pestcoördinator is, wordt hiervan op de hoogte gesteld. Zijn gaan samen met de leerkracht kijken welke stappen er genomen gaan worden. Hiervan worden alle betrokkenen op de hoogte gehouden.

Wanneer kinderen zich niet houden aan de gemaakte afspraken en/of zich niet conformeren aan de voorgeschreven gedragsverwachting, zitten hier consequenties aan. In eerste instantie geeft de leerkracht, of een ander personeelslid die op dat moment verantwoordelijk is, een passende consequentie. Mochten deze consequenties niet toereikend zijn, dan wordt er gekeken naar verdere stappen. Dit wordt altijd gedaan in overleg met de anti-pestcoördinator/IB en de schoolleiding. Ouders worden hier ook in meegenomen. Er kan gedacht worden aan een time-out. Als een time-out niet helpend is, wordt het protocol 'schorsen & verwijderen' in werking gesteld.

Vanaf stap B3 wordt alle communicatie en verslaglegging ook vastgelegd in ons leerlingvolgsysteem ParnasSys.

Deskundigheid en rollen

Ons team gelooft in de professionaliteit van leerkrachten om een positief onderwijsklimaat te bevorderen. Daarbij zien we ouders als een belangrijke partner; zij kennen ten slotte hun eigen kind het beste. In het geval van pestgedrag is de leerkracht het eerste aanspreekpunt. De leerkracht biedt altijd hulp aan de gepeste en begeleidt de pester.

Intern vertrouwens persoon: Donya Huijsman / Drik den Dekker

Anti-pestcoördinator/IB: Janneke van Nieuwburg

Schoolleiding: John Meeuwissen

Externe partijen

We hebben ook de mogelijkheid om samen te werken met partijen buiten de school. Dit worden externe partijen genoemd. Een aantal van die partijen zouden betrokken kunnen zijn bij een incident waarbij het over pesten gaat.

- GGD (jeugdverpleegkundige)
- Gemeente (dorpsteam/sociaal team)
- Partijen met een ontwikkelde sociale vaardigheidstraining.